

PROTOKÓŁ

ze spotkania z mieszkańcami w ramach konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji, które odbyło się w Szkole Podstawowej nr 10 w dniu 12 stycznia 2017 r.

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.¹) odbyło się spotkanie konsultacyjne w szczególności z mieszkańcami podobszaru rewitalizacji Meksyk, gdzie konsultowano zapisy projektu Gminnego Programu Rewitalizacji. Spotkanie konsultacyjne odbyło się w dniu 12 stycznia 2017 r. w Szkole Podstawowej nr 10 (ul. Morska 192, 81-006 Gdynia). Protokół został sporządzony przez Łukasza Browarczyka, specjalistę w Laboratorium Innowacji Społecznych. Ze strony Laboratorium Innowacji Społecznych w spotkaniu uczestniczyli:

- Łukasz Browarczyk
- Aleksandra Dylejko
- Barbara Marchwicka

Spotkanie prowadził wiceprezydent Miasta Gdyni Michał Guć.

Przebieg spotkania – prezentacja zakresu działań proponowanych w ramach rewitalizacji na podobszarze Meksyk

Spotkanie rozpoczęto od przypomnienia kontekstu włączania Meksyku do obszaru rewitalizacji w Gdyni. Zostało wskazane, że Meksyk jest podobszarem rewitalizacji, w którym wszystkie działania będą finansowane ze środków własnych gminy. Następnie przedstawiono, wszelkie działania diagnostyczne, spotkania z mieszkańcami, jakie miały miejsce na etapie opracowywania zakresu zadań planowanych do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji. W ramach wprowadzenia nieco więcej miejsca poświęcono przedstawieniu wyników badania Panelu Obywatelskiego. Najobszerniej jednak zostały omówione planowane na Meksyku działania rewitalizacyjne. Prezentacja proponowanych działań wzbudzała liczne pytania i mimo zaplanowania podziału spotkania na dwie części – prezentacyjną i dyskusyjną dopuszczono możliwość zadawania pytań w trakcie prezentacji planowanych działań. Wskazano, że mimo położenia dość dużego nacisku na działania infrastrukturalne nie zapomniano o kwestiach społecznych. Mieszkańcy nie tylko będą mogli korzystać z planowanego na osiedlu Zamenhofa, Opata Hackiego Centrum Sąsiedzkiego, ale i zaplanowano licznie działania związane ze wspieraniem mieszkańców zarówno na polu podnoszenia kompetencji zawodowych, jak i społecznych. Mieszkańcy będą również mogli korzystać ze wsparcia jeśli będą chcieli przeprowadzać jakies modernizacje, inwestycje w obrębie swoich domów (np. zmiana sposobu ogrzewania, czy przyłączenie do kanalizacji ściekowej).

Zagadnienia, które pojawiły się w trakcie dyskusji z uczestnikami spotkania konsultacyjnego

1. Pytanie z sali: **Jaki jest harmonogram planowanych działań?** Czy jeśli pojawiają się dwie daty np. 2018 i 2019 to która jest datą realizacji i czy np. 2019 roku dopiero rozpocznie się proces przygotowywania danej inwestycji?

Odpowiedź prowadzącego: Jeśli w harmonogramie pojawiają się dwie daty to wcześniejsza jest momentem rozpoczęcia przygotowania inwestycji, a dalsza stanowi przewidywany czas realizacji inwestycji. Choć planujemy, żeby inwestycje w terenie ruszyły w 2018 r.

2. Pytanie z sali: **Czy autobus będzie z pętli do ul. Hutniczej wracał tą samą trasą?**

Odpowiedź prowadzącego: Tak autobus od ul. Hutniczej do pętli i z powrotem kursował będzie tą samą drogą. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obecnie proponuje inne

¹ Zmiany tekstu ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1020 i 1250.

rozwiązanie, jednak po analizach uznano, że jest ono nie tylko zbyt kosztowne, to dodatkowo miałyby negatywny wpływ na komfort zamieszkiwania na osiedlu.

3. Pytanie z sali: **Która z ulic jest przewidziana wybudowania na potrzeby dojazdu autobusów do pętli tramwajowej?** Czy to będzie orzechowa?

Odpowiedź prowadzącego: Będzie to ta ulica która obecnie nie ma nazwy i jest równoległa do ul. Orzechowej.

4. Pytanie z sali: **Co z sygnalizacją świetlną na przejściu przez ul. Hutniczą?** W którym miejscu miałaby powstać? Kiedyś toczyły się rozmowy, że miałaby powstać w przecięciu ul. Hutniczej z ul. Palmową. W chwili obecnej przejście przez ul. Hutniczą jest bardzo niebezpieczne, szczególnie dla dzieci i osób starszych.

Odpowiedź prowadzącego: W ramach rewitalizacji Meksyku (ze środków Rady Dzielnicy Chylonia) planuje się modernizację przejścia dla pieszych przez ul. Hutniczą wraz z utworzeniem sygnalizacji świetlnej. Miejsce utworzenia przejścia nie jest jeszcze wytyczone, będzie ono określane na drodze rozmów z mieszkańcami i artykułowaniu wymogów stawianych przez poszczególne instytucje publiczne oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

W wyniku planowanych zmian (wprowadzenie autobusu, podniesienia bezpieczeństwa na osiedlu) ulegnie zmianie organizacja na ul. Hutniczej w obrębie Meksyku, co będzie się wiązało ze zmianą sposobu wjazdu i wyjazdu na osiedle, również ze nowym usytuowaniem przejścia dla pieszych przez ul. Hutniczą, słowem będzie bardzo dużo zależności do rozpatrzenia i usytuowanie przejścia będzie wypadkową ich uwzględnienia oraz zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

5. wniosek z sali: **Zgodnie z tym co mieszkaniec mówił już na wcześniejszych spotkaniach – należy wyłożyć płytami jomb ul. Gruszkową i stworzyć sygnalizację świetlną na przejściu dla pieszych przez ul. Hutniczą na wysokości ul. Palmowej.**

Odpowiedź prowadzącego: Lokalizacja przejścia przez ul. Hutniczą wraz z sygnalizacją świetlną – musi być określona w oparciu o przepisy prawa wymogi określone przez odpowiedzenie wydziały oraz służby. Musi również być spójna z planowanymi zmianami układu drogowego obrębie Meksyku. Jest to zbyt poważna inwestycja aby decyzje o lokalizacji tak wyposażonego przejścia dla pieszych podejmować arbitralnie. Natomiast kwestia utwardzenia konkretnej ulicy płytami jomb. Jak wcześniej wspomniano, ulice na osiedlu będą stopniowo utwardzane. Te które można utwardzić bez konieczności zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania przestrzennego i dokonywania wyburzeń w pierwszej kolejności, w dalszej kolejności prace będą się toczyły na drogach wewnętrznych (czyli przeważnie poprzecznych w stosunku do ul. Palmowej czy Północnej. Ważne przy rozważaniu utwardzania konkretnych ulic będzie to czy ich utwardzenie nie spowoduje zalewania okolicznych posesji w wyniku większych opadów deszczu, widać zatem, że proces modernizacyjny wymagał będzie wzięcia pod rozwagę wielu kwestii, tak aby w efekcie jakość życia na Meksyku się poprawiła.

6. Pytanie z sali: **Czy przy przejściu przez ul. Hutniczą rozważano takie rozwiązania jak kładka lub przejście podziemne?**

Odpowiedź prowadzącego: Praktyka pokazuje, że takie rozwiązania jak przejścia podziemne, czy kładki nie sprawdzają się – użytkownik, jeśli ma do wyboru wspiąć się po schodach na kładkę, następnie zejść w dół, często wybiera raczej szybkie przebiegnięcie przez ulicę. Ponadto

odchodzi się od wpychania ruchu pieszego pod ziemię lub nad ulicę. Miasto stara się iść w kierunku zwiększania bezpieczeństwa przemieszczania się pieszych poprzez budowę chodników, tworzenie bezpiecznych przejść. Ponadto inwestycje takie jak tunel czy kładka są niezwykle kosztowne i pochłonęłyby znaczną część budżetu rewitalizacyjnego.

7. Stwierdzenie z sali: **Stworzenie sygnalizacji świetlnej na przejściu przez ul. Hutniczą dodatkowo zwiększy zakorkowanie tej drogi w godzinach szczytu, a w popołudniowych godzinach ona stoi.**

Odpowiedź prowadzącego: Sposób funkcjonowania planowanego przejścia będzie jeszcze przedmiotem analiz, tak aby było ono pomocne dla mieszkańców i pieszych, a jednocześnie nie przekładało się na spotęgowanie utrudnień w ruchu samochodowym na ul. Hutniczej.

8. Pytanie z sali: **Czy jest przewidziany wykup działek pod ulicę przez miasto?**

Odpowiedź prowadzącego: W przypadku dróg przewidzianych na publiczne tak. Natomiast część dróg pozostanie drogami wewnętrznymi – tutaj nie przewiduje się wykupu. Ogólnie mówiąc na drogi wewnętrzne przewidziane są te prostopadłe do ul. Palmowej czy ul. Północnej.

W przypadku dróg, które pozostaną wewnętrznymi proces ich utwardzania i modernizowanie będzie stanowił wspólny wysiłek miasta i właścicieli gruntu, na którym są wytyczone, co oznacza, że mieszkańcy przy pomocy gminy wspólnie będą je utwardzać.

9. Pytanie z sali: **Co z bezpieczeństwem pieszych w przypadku wyłożenia płytami jomb ulic na Meksyku?** W chwili obecnej utwardzona płytami ul. Nowodworskiego stwarza większe zagrożenie dla pieszych niż nieutwardzone ulice. Na ul. Nowodworskiego kierowcy rozwijają nadmierną prędkość, co stanowi duże zagrożenie dla pieszych, szczególnie, że nie ma tam chodników i z podwórzy wychodzi się prosto na jezdnię. Dlatego wnioskuje o mądre zaplanowanie utwardzania dróg na Meksyku powiązane z wprowadzeniem ograniczenia prędkości w obrębie osiedla.

Odpowiedź prowadzącego: Kwestie bezpieczeństwa są bardzo ważne w procesie rewitalizacji. Jednym z priorytetów jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dlatego w przypadku modernizacji dróg na Meksyku równocześnie podejmowane będą prace, które będą zmierzały do tego, aby nowe nawierzchnie nie wpływały negatywnie na bezpieczeństwo na osiedlu. Należało będzie rozważyć czy to ograniczenie prędkości na osiedlu lub inne nowatorskie rozwiązania powodujące zwalnianie przez kierowców.

10. Pytanie z sali: **Co z północną częścią osiedla, chodzi w szczególności o część ulic Orzechowej, Duchnowskiego i Nowodworskiego położonych na północ od ul. Hutniczej. Ta część osiedla, nie tylko nie posiada odprowadzenia wody deszczowej, ale i usytuowana jest poniżej ul. Hutniczej i domy tam znajdujące się, przy większych opadach deszczu są podtapiane.**

Odpowiedź prowadzącego: Wykonanie dla zabudowań tej części Meksyku kanalizacji burzowej byłoby bardzo kosztowne. Instalacja musiałaby być połączona z kanałem znajdującym się w ul. Puckiej, co spowodowałoby koszt kilku mln zł. Taka kanalizacja dla tych ulic nie może być podłączona do ul. Hutniczej ponieważ ta jest położona powyżej i przez to taki kanał nie spełniał by swej funkcji, a nawet pogłębiałby problem tej części osiedla. W ramach rewitalizacji nie planuje się wykonania kanalizacji deszczowej dla wskazywanego fragmentu, pochłonęłoby to zbyt wielką część środków przeznaczonych na rewitalizację Meksyku i tym znacznie zmniejszyło zakres pozostałych inwestycji. Natomiast miasto będzie poszukiwało alternatywnych

rozwiązań dla tej części osiedla – czy to takich, jak zbiorniki retencyjne lub studnie odsączające. Zagadnienie to nie zostanie porzucone i będzie dalej rozpatrywane.

11. Pytanie z sali dotyczące już wyjaśnionej kwestii: Co z płytami jomb na ul. Gruszkowej i sygnalizacją świetlną przy przejściu dla pieszych przez ul. Hutniczą na wysokości ul. Palmowej?

Odpowiedź prowadzącego: Jak już wcześniej zostało powiedziane lokalizacja przejścia przez ul. Hutniczą wraz z sygnalizacją świetlną – musi być określona w oparciu o przepisy prawa wymogi określone przez odpowiedzenie wydziału oraz służby. Musi również być spójna z planowanymi zmianami organizacji ruchu w obrębie Meksyku na ul. Hutniczej. Jest to zbyt poważna inwestycja aby decyzje o lokalizacji tak wyposażonego przejścia dla pieszych podejmować arbitralnie. Natomiast kwestia utwardzenia konkretnej ulicy płytami jomb. Jak wcześniej wspomniano, ulice na osiedlu będą stopniowo utwardzane. Te które można utwardzić bez konieczności zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego i dokonywania wyburzeń w pierwszej kolejności, w dalszej kolejności prace będą się toczyły na drogach wewnętrznych (czyli przeważnie poprzecznych w stosunku do ul. Palmowej czy Północnej).

12. Pytanie z sali: Kiedy można spodziewać się rozpoczęcia inwestycji?

Odpowiedź prowadzącego: W zależności od złożoności danej inwestycji prace w terenie powinny rozpoczynać się najwcześniej pod koniec 2017 roku, a te najbardziej złożone w roku 2018.

13. Kwestia przejścia dla pieszych przez ul. Hutniczą, wyjaśnia Marcin Wołek, radny miasta: Inwestycja będzie finansowana nie tylko, że środków przewidzianych na rewitalizację, ale również będzie wsparta przez Rdzę Dzielnicy Chylonia. W proces wyznaczania usytuowania przejście będzie zaangażowana m.in. Policja. Proces wyznaczania miejsca na przejście dla pieszych z sygnalizacją świetlną na tak ruchliwej ulicy jest procesem złożonym i wymagającym harmonizowania wielu wymogów.

14. Pytanie z sali: Co z tzw. drogą czerwoną?

Odpowiedź prowadzącego: Zgodnie z obowiązującymi przepisami do granic kraju powinny prowadzić drogi krajowe, za taki punkt graniczny należy uznać Port Gdynia, w chwili obecnej prowadzi do niego jedynie Estakada Kwiatkowskiego, która jest drogą powiatową. Gdyby Gdynia miała samodzielnie starać się o wybudowanie tzw. Drogi Czerwonej, tj. przedłużenia obwodnicy trójmiasta do Portu Gdynia, to inwestycja ta nawet jeśli uzyskałaby dofinansowanie z UE przekraczałaby możliwości finansowe Gminy. Jednakże obecnie coraz częściej da się słyszeć zapewnienia Rządu o potrzebie zbudowania Drogi Czerwonej. Gdyby powstała, to byłby to bardzo duża inwestycja w pobliżu Meksyku, która mogłaby znacząco wpłynąć na osiedle. Droga czerwona sąsiadowałaby z Meksykiem od strony ul. Północnej (*de facto* położona byłaby w śladzie tej ulicy) nie jest przesądzone, czy ul. Hutnicza krzyżowałaby się z Drogą Czerwoną, jeśli tak to powstałby w tym miejscu węzeł drogowy. Ważne jest, że Droga Czerwona położona byłaby w tunelu, głębokim wykopie lub na estakadzie, Meksyk znajdowałby się w jej bezpośrednim sąsiedztwie.

15. Pytanie z sali: Była mowa o nowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego dla Meksyku, w jakim kierunku zmieniałby się plan?

Odpowiedź prowadzącego: Nowy plan w większym stopniu uwzględniałby interesy mieszkańców, tzn. tak organizowałby przestrzeń aby zminimalizować potencjalne wyburzenia

(w obecnym planie, gdyby chcieć go wprowadzać w życie, znaczna część budynków, często zamieszkałych musiałaby zostać wyburzona. W nowym planie mowa będzie o zachowaniu mieszkalnego statusu osiedla Meksyk. Przewiduje się, że proces zmiany Miejscowego Planu będzie angażował mieszkańców, tak aby nowy plan odpowiadał potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców, a nie był czymś narzuconym im z góry.

Nowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego będzie także uwzględniał stworzenie przestrzeni rekreacyjnej dla dzieci. Obecnie rysują się dwie możliwości, na działce miejskiej stworzyć taką przestrzeń lub jeszcze przed zmianą Planu wydzierżawić prywatny grunt, na którym utworzy się tego rodzaju infrastrukturę.

16. Pytanie z sali: Które inwestycje pojawią się w pierwszej kolejności? Kiedy ruszą prace w terenie?

Odpowiedź prowadzącego: Jak już wspomniano, pierwsze inwestycje będą pojawiać się już w roku 2017, a te najbardziej wymagające i złożone w kolejnych latach, tj. 2018 i 2019.

17. Pytanie z sali: Czy gdzieś jest (na jakiejś poglądowej mapie) naniesione gdzie są umiejscowione planowane inwestycje na Meksyku?

Odpowiedź Barbary Marchwickiej: Gminny Program Rewitalizacji zawiera załącznik graficzny, a załącznik ten to mapy poszczególnych podobszarów rewitalizacji wykonane w skali 1:5000 m.in. również Meksyku, na tych mapach naniesiono, w których konkretnych miejscach i w jakim wymiarze planuje się zmieniać osiedle w ramach rewitalizacji.

Natomiast gdyby chcieć mieszkańcom już pokazać wstępne projekty, planowanych inwestycji, pociągałoby za sobą to znaczne przesunięcia w czasie rewitalizacji oraz wykluczałoby udział mieszkańców w procesie planowania, a przewiduje się włączanie mieszkańców w projektowanie poszczególnych rozwiązań.

18. Pytanie z sali: Od strony Rumi w kierunku Gdyni prowadzi ścieżka rowerowa, dochodzi ona do ul. Puckiej, czy to jest temat możliwy do rozwijania w ramach rewitalizacji Meksyku?

Odpowiedź prowadzącego: Wspomniana ścieżka rowerowa znajduje się poza granicami obszaru rewitalizacji i nie wchodzi na jego obszar. Zasygnalizowany temat jest jednak ważny. Gmina obecnie jest na etapie łączenia poszczególnych odcinków ścieżek rowerowych znajdujących się w mieście. W sprawie wspomnianego fragmentu warto się skontaktować z Jakubem Furkalem, który kieruje referatem ds. rowerowych w Zarządzie Dróg i Zieleni w Gdyni.

19. Pytanie z sali: Odcinek ul. Hutniczej graniczący z Meksykiem jest pozbawiony chodnika, jest to nie tylko bardzo trudne szczególnie dla osób z wózkami, ale również brak chodnika powoduje, że niektórzy wykorzystują nieutwardzone pobocze jako dodatkowy pas ruchu czy pas dojazdowy. Czy mieszkańcy doczekają się ułożenia w tym miejscu chodnika?

Odpowiedź prowadzącego: Miasto stopniowo odchodzi od inwestowania tylko i wyłącznie w drogi, ale od kilku lat stara się również budować chodniki i tworzyć bezpiecznie ułatwienia w poruszaniu się pieszych po mieście. Dodatkowo stworzenie omawianego wcześniej przejścia dla pieszych oraz nowa polityka miasta dowartościowująca również tworzenie chodników powinna przełożyć się na ułatwienie dla Mieszkańców Meksyku w tym wymiarze.

20. Pytanie z sali: W kwestii pętli autobusowej przy dworcu PKP. Planowana jest duża inwestycja w obrębie dworca PKP i modernizacja linii kolejowej nr 202. Może warto byłoby się

zastanowić czy planowanej pętli nie stworzyć przy współpracy z PKP i zamiast dojazd do pętli puszczając przez osiedle to równoległe do torów wybudować drogę która by wychodziła od ul. Puckiej i wchodziła w ul. Północną. Taki układ nie prowadziłby ruchu autobusowego w obręb osiedla, a jednocześnie istniałaby szansa na porozumienie z PKP i możliwe byłoby obniżenie kosztów inwestycji dla miasta.

Odpowiedź prowadzącego: Proponowane rozwiązanie znów odwlekałoby wprowadzenie jakichkolwiek zmian na Meksyku. Poza tym należy pamiętać, że toczą się rozmowy o przekształceniu przecięcia ul. Puckiej z linią kolejową na przejazd bezkolizyjny, czyli ewentualna ulica równoległa do torów musiałaby być wyprowadzana z głębokiego wykopu, co sprawiłoby, że inwestycja byłaby bardzo kosztowna i nie uniknięto by wyburzeń. Dalej, włączenie tej drogi w ul. Północną mogłoby okazać się niemożliwe – jeśli powstałaby Droga Czerwona, to ona byłaby wytyczona po śladzie ul. Północnej. Wydaje się, że nie ma sensu czekać na inwestycje PKP, należy rozpocząć zmiany na Meksyku bez zbędnego zwlekania, a jednocześnie pamiętać o nie marnowaniu ewentualnych szans, które mogą się pojawić przy okazji rozpoczęcia modernizacji linii kolejowej nr 202.

- 21. Pytanie z sali: Czy może nie warto byłoby autobusu, który będzie dojeżdżał do pętli wprowadzić na osiedle z ul. Puckiej drogą równoległą do torów, następnie wyprowadzić ul. Północną? Czy można myśleć o wprowadzeniu do nowej pętli linii „R”?**

Odpowiedź prowadzącego: Rozwiązanie takie wpłynęłoby negatywnie na koszt rewitalizacji Meksyku, znacznie by ją podrożyło i zmniejszyło zakres możliwych inwestycji. Koncentrujemy się na tym, by możliwie jak najracjonalniej zagospodarować przeznaczone na to działanie środki tj. w możliwie największym zakresie zmienić Meksyk w kierunku jakiego oczekują mieszkańcy.

Kwestia prowadzenia kursowania linii „R” na planowaną pętlę autobusową wydaje się interesująca i zostanie rozważona przez odpowiednie komórki w mieście.

- 22. Pytanie z sali: Droga dojazdowa do pętli autobusowej wytyczona równoległe do ul. Orzechowej, w drodze, która obecnie nie ma nazwy nie wpłynie negatywnie na spójność osiedla? Czy nie rozerwie ona osiedla na dwie części?**

Odpowiedź Barbary Marchwickiej: Planowana inwestycja pomyślana jest raczej jako przestrzeń przyjazna z wytyczonymi chodnikami, terenem zielonym, ławkami, raczej jako miejsce gdzie będzie nie tylko ruch autobusowy, ale i gdzie będzie można spacerować. Zamierzeniem jest dzięki tej drodze stworzyć zadbaną, schludną oś osiedla.

- 23. Pytanie z sali: W kwestii parkowania przy stacji PKP, w tej chwili parkowanie jest nieuporządkowane, jak się je uporządkuje to ubędzie miejsc parkingowych i auta zaczną parkować w osiedlu i blokować je. Czy nie brano tego pod uwagę?**

Odpowiedź prowadzącego: Stworzenie cywilizowanego parkingu to nie tylko kwestia miejsc parkingowych, ale również eliminacja błota, dziur, kałuż i przede wszystkim zapewnienie pieszym dojścia do przejścia podziemnego, co dziś często, ze względu na dzikie parkowanie jest trudne. Druga kwestia, jeśli pojawiłoby się parkowanie na terenie osiedla i blokowanie mieszkańców, to już jest zadanie dla odpowiednich służb mundurowych, które można na takie kwestie uczulić.

- 24. Pytanie z sali: Czy mieszkańcy mogliby liczyć na pomoc przy likwidacji szamb?**

Odpowiedź prowadzącego: Wszystko jest uzależnione od lokalizacji sieci kanalizacyjnej, jeśli są domy usytuowane w pobliżu sieci, którym brakuje jedynie przyłącza, przewiduje się wpieranie takich mieszkańców w podłączanie się do sieci kanalizacyjnej.

25. Pytanie z sali: Czy przewiduje się wspieranie mieszkańców w zmianach źródeł ogrzewania? Chodzi o promowanie np. ogrzewania gazowego lub podłączenia do sieci OPEC.

Odpowiedź prowadzącego: W gminie funkcjonuje program premijujący mieszkańców za przechodzenie z ogrzewania wysokoemisyjnego (węgiel, drewno) na ogrzewanie gazowe. Mieszkańcy Meksyku będą mogli liczyć na wsparcie merytoryczne w korzystaniu z tego programu, dofinansowuje on nowe, bardziej ekologiczne rozwiązania grzewcze. Natomiast w kwestii przyłączy do sieci OPEC należy zbadać gdzie umiejscowiona jest sieć grzewcza, określić ile gospodarstw chciałoby być do niej podłączonych i określić koszt takiej inwestycji. W ramach rewitalizacji będziemy nad takim rozwiązaniem również pracować.